

Verksamhetsberättelse

Anhörigas Riksförbund 2024

Innehållsförteckning

Ordföranden har ordet	3
Anhörigas Riksförbund i korthet	4
Stöd till anhöriga	6
Stöd till lokalföreningarna	8
Opinionsbildning	10
Forskning och utbildning	13
Samarbeten	14
En stabil och hållbar organisation	16

Ordföranden har ordet

Nu är det dags att göra en sammanfattning av Anhörigas Riksförbund under år 2024. Efter den turbulens som rått under året dessförinnan har förbundets verksamhet nu inriktats på att utföra de externa uppdrag som vi åtagit oss och samtidigt verka för stabilitet och konsolidering inom förbundet.

Vid årsmötet i april 2024 förordade den auktoriserade revisorn att den tidigare styrelsen från april -23 till november -23 skulle beviljas ansvarsfrihet medan de förtroendevalda revisorerna och majoriteten av ombuden vid omröstning beslöt att inte bevilja ansvarsfrihet. Då samtliga i denna styrelse redan avgått och ersatts av en helt ny styrelse ledde omröstningens resultat inte till ytterligare åtgärder.

I början av året fick vi besked om avslag från en av våra finansärer där den tidigare turbulensen inom förbundet angavs som motivering. Detta betydde en betydande åtstramning av budgeten med reducering av alla utgifter som gav minst negativa konsekvenser. Vi kunde dock använda oss av en del av det kapital som sparats under tidigare år främst under pandemiåren.

Trots de försämrade ekonomiska villkoren har ändå förbundet på ett föredömligt sätt fullgjort de externa projekt som vi åtagit oss. Således har Anhöriginjen upplevt ett ökat behov av samtalsstöd som genererat fler besvarade samtal jämfört med föregående år. Den uppskattade utbildningen om anhörigperspektivet som genomförs i samarbete med Helsingborgs folkhögskola ägde rum för femte gången med start hösten 2024.

Anhörigriksdagen har på grund av ekonomin ersatts av mycket uppskattade digitala föreläsningar under anhörigveckan.

Projektet #Anhörigperspektiv - dialogföreläsningar för kommunerna i Sverige som finansieras av Socialstyrelsen, har bedrivits intensivt och framgångsrikt av kanslichefen med stor efterfrågan från kommunerna, en efterfrågan som sträcker sig även in i år 2025.

Inom ramen för projektet kring ofrivillig ensamhet för barn som anhöriga "Vägra Skuld" - har Anhörigas Riksförbund bidragit till att synliggöra gruppen unga anhöriga, att bygga upp nätverk och utveckla kommunernas stöd till denna grupp.

Förbundet har liksom tidigare samarbetat med Röda Korset och anordnat digitala föreläsningar om samhällskunskap för anhöriga.

Förbundet har under det gångna året, i allt större utsträckning, haft representanter i myndigheternas olika brukarråd såsom Regeringens patientråd, Socialstyrelsens arbete med säker vård, Socialstyrelsens Äldreråd etc.

Vi har också deltagit och även varit remissinstans i olika utredningar såsom Stärkt stöd till anhöriga, Ofrivillig ensamhet och suicidprevention, Palliativ vård med mera. Dessa uppdrag har hög prioritet inom förbundet och medför tillfälle till utbyte av information och möjlighet till påverkan och att framföra förbundets synpunkter för att förbättra anhörigas situation.

Förtroendevalda och kanslipersonalen har arbetat intensivt med stöd till medlemsföreningarna med besök, samtal och utarbetande av mallar för hjälp med formalia. Det har varit en stor glädje för mig personligen att besöka olika föreningar och möta det engagemang och den gemenskap som är en förutsättning för föreningsarbetet.

Föreningslinjen har inrättats som en digital mötesplattform för alla medlemmar, förtroendevalda och kanslipersonalen i syfte att förbättra informationen och kommunikationen inom förbundet och där jag som förbundsordförande varit mötesordförande.

Så om jag nu sammanfattar det gångna året så tycker jag att vi inom förbundet, medlemmar, förtroendevalda och kanslipersonal, har gjort ett fantastiskt arbete. Med de förändringar som sker i samhället så är och kommer anhöriga att vara en allt viktigare grupp.

Så stort tack till alla engagerade medlemmar och personal för ert viktiga arbete.

Eva Sixt
Eva Sixt
förbundsordförande

Anhörigas Riksförbund i korthet

Ändamål

Anhörigas Riksförbund är en partipolitiskt och religiöst obunden intresseorganisation som grundades år 1996. Föreningen har som mål att:

- Stödja anhöriga i deras situation samt tillvarata deras intressen och därigenom bidra till en bättre livskvalitet för anhöriga och närstående.
- Verka för att medlemsföreningar bildas samt stödja dessa i deras verksamhet.
- Påverka samhället så att anhörigas situation uppmärksammas och uppvärderas.
- Genom utbildnings- och informationsinsatser nå större förståelse och värdering av anhörigas arbete.
- Vara delaktig i och främja adekvat, aktuell forskning och utveckling nationellt och internationellt.

Verksamhet

Anhörigas Riksförbund bedriver en mängd olika verksamheter som alla syftar till att nå målen. I denna verksamhetsberättelse finns verksamheterna samlade under fyra rubriker som alla bygger på målen i förbundets stadgar:

- Stöd till anhöriga
- Stöd till medlemsföreningarna
- Opinionsbildning
- Forskning och utbildning

Anhörigas Riksförbunds verksamhet handlar dels om att stödja anhöriga i deras vardag, ett arbete som till största delen bedrivs ute i medlemsföreningarna där medlemmar och andra anhöriga erbjuds möjlighet till samvaro och stöd. I vissa föreningar erbjuds även stöd i kontakten med kommun och region.

På nationell nivå bedriver Anhörigas Riksförbund den nationella stödlinjen Anhöriglinjen, dit anhöriga har möjlighet att ringa eller skicka ett mail för att söka stöd och hjälp. Anhöriglinjen organiseras och administreras av kansliet men de volontärer som arbetar med att svara på linjen består av medlemmar från hela landet. Under 2024 har antalet som varje vecka kopplar in sig på linjen varit 25 stycken. Läs mer om Anhöriglinjen på sida 6.

Kansliets stöd till anhöriga sker också i form av stöd till medlemsföreningar, till exempel genom att erbjuda studiecirkel och material för medlemsrekrytering och opinionsbildning samt att det bedrivs ett aktivt arbete för att starta fler föreningar runt om i landet. Läs mer om kansliets stöd till medlemsföreningarna på sida 8.

Arbetet med opinionsbildning och påverkan sker dels på lokal och regional nivå genom många av medlemsföreningarna. Dels på nationell och internationell nivå av förbundets styrelse och kansli. Läs mer om det opinionsbildande arbetet på sida 10.

Anhörigfrågan berör alla någon gång under livet. Genom att vända oss till allmänhetens både känslor och förnuft finns det goda förutsättningar för vår rörelse att bidra till en ökad medvetenhet hos en bred allmänhet om anhörigskapets förutsättningar och komplexitet.

Organisation

Anhörigas Riksförbund bestod vid årsskiftet 2024/2025 av 3296 (3 446) medlemmar, 42 (45) medlemsföreningar, en förbundsstyrelse och ett kansli. Vid årsskiftet 23/24 lade Östersunds Anhörigförening Paraplyet ned sin verksamhet. Under året har även medlemsföreningarna i Sigtuna och Stockholm begärt och beviljats utträde.

Medlemmar

De flesta medlemmarna är anslutna till Anhörigas Riksförbund via en medlemsförening, men det finns också möjlighet att ansluta sig direkt till förbundet. Dessa medlemmar kallas för direktanslutna medlemmar. Vid årsskiftet 2023/2024 var de 275 stycken och nu ett år senare har Anhörigas Riksförbund ökat till 323 direktanslutna medlemmar.

Hedersmedlemmar är Ingrid Lundbäck, Gunilla Matheny, Cristina Husmark Pehrsson, Lennarth Johansson, Alf Andersson, Maj-Britt Sjöstrand och Mailis Lundgren.

Medlemsföreningar, regionala nätverk

Medlemsföreningarna är organiserade i sju regionala nätverk som brukar ordna regionala träffar vår och höst. Under 2024 har de flesta av nätverken haft fysiska träffar.

De regionala nätverken är:

Mälardalen

Småland

Skåne

Halland

Västra Götaland

Värmland/Örebro

Norrland

Förtroendevalda

Styrelsen arbetar på uppdrag av medlemmarna.

Utöver styrelsen finns en valberedning och två förtroendevalda revisorer.

Förbundsstyrelse från och med 2023-11-19:

Eva Sixt, Ordförande

Ingrid Sandelin, Vice Ordförande

Brita Karlsson, Ledamot

Marie Asplund, Ledamot

Rolf Åström, Ledamot

Sixten Nylin, Ledamot

avsade sig uppdraget 2024-04-26 pga hälsoskäl

Valberedning från och med 2023-04-21:

Anders Norrman, Sammanställande

Ann-Margret Blomquist, Ledamot

Marja Hillerström, Ledamot

Fyllnadsval 2024-04-27

Anders Sjögren, Ledamot

Camilla Nyman, Ledamot

Revisorer

Gunnar Feucht, Auktoriserad

Anne Westergaard, Förtroendevald

Rolf Lundin, Förtroendevald

Kansli och personal

Martina Takter, Kanslichef

Anett Karlsson, Ombudsman

Åsa Bengtsson, Verksamhetsutvecklare/Administratör

Åsa Jansson, Ekonom

Michael Nystås, Kommunikatör

t o m 24-04-12 därefter vakant tom 2025-01-07

Stöd till anhöriga

Det första målet med Anhörigas Riksförbunds verksamhet är att stödja anhöriga i deras situation för att bidra till bättre livskvalitet både för den som är anhörig och dennes närstående. Målgrupp är alla som vårdar, hjälper eller stödjer en närstående som behöver det på grund av fysisk eller psykisk ohälsa, ålder eller funktionsnedsättning. Under 2024 har vi arbetat med följande verksamheter för att stödja anhöriga.

Anhöriglinjen

Anhöriglinjen är en nationell stödlinje för medmänskligt stöd, rådgivning och information. Anhöriga kan vända sig till Anhöriglinjen via telefon och e-post. Anhöriglinjen bemannas enligt fastställda tider av volontärer med egna erfarenheter av anhörigskap, samt vid behov av personalen på kansliet. Kopplad till Anhöriglinjen finns en expertgrupp som idag består av sakkunnig inom lagområden som LSS (Lagen om särskilt stöd och hjälp), SoL (Socialtjänstlagen) och HSL (Hälso- och sjukvårdslagen).

Under 2024 har antalet volontärer som regelbundet besvarar samtal varit 20 personer. Anhöriglinjens öppettider för samtal och möjlighet för samtal på andra språk, bland annat avsatt tid för samtal på finska, har varit samma som tidigare år.

Träffarna där volontärerna fått möjlighet att träffas och ta del av information och handledning har fortsatt. Under 2024 har några volontärer slutat och nya volontärer börjat. Introduktion och handledning har anordnats så att volontärerna introduceras i arbetet med Anhöriglinjen.

Under 2024 har träffarna för volontärerna bland annat innehållit föreläsningar, information och handledning. Volontärerna har även under början av 2024 fortsatt ta del av materialet "I nöd och lust" och löpande under året arbetat med Anhörighandbokens innehåll och avsnitt. Under året har det erbjudits föreläsningar tillsammans med Svenska Röda Korset kring Bank och betaltjänster, Anhörigas hälsa, Anhörigperspektiv och Utökat anhörigstöd. Anhöriglinjen har en plattform för digitala möten och en grupp på "Messenger" för snabb intern kommunikation. Under Anhörigveckan deltog volontärerna på Anhörigas Riksförbunds digitala föreläsningar.

Under 2024 har förbundet fortsatt att sprida information om Anhöriglinjen till exempel med kampanjer på Facebook och vår hemsida. När förbundet deltagit i media har vi varit noga med att nämna Anhöriglinjen. Under 2024 har drygt 2000 samtal besvarats på Anhöriglinjen. Antalet mejl som besvarats är ca 300. Trenden från tidigare år med att en allt större övervikt av samtal som handlar om psykisk ohälsa hos den närstående håller i sig och de som ringer och kontaktar oss via mejl är till största del anhöriga mellan 25–64 år.

Anhörighandboken

Förutom förbundets officiella hemsida www.anhorigasriksforbund.se finns också en Anhörighandbok www.anhorighandboken.se som förbundet arbetat med under många år. Den webbaserade handboken innehåller vägledning, tips och råd i syfte att underlätta och hjälpa anhöriga i sökande av information. Den ställer krav på bred kontinuerlig uppföljning vad gäller innehåll och länkar, allt i den takt som samhälle, service, vård och anhörigfrågor utvecklas och förändras över tid.

Anhörighandboken är uppskattad och har flera användningsområden. Den länkas till från många av landets kommunala verksamheter för stöd till anhöriga samt från andra organisationer. Den ingår som studiecirkelmateriel via Svenska Röda Korset. För denna och liknande typ av samtals- och gruppverksamhet ger Anhörighandboken goda möjligheter och underlag.

Under 2021 genomgick Anhörighandboken en rejäl uppdatering, finansierat av tilläggsbidrag från Folkhälsomyndigheten. Sambandet mellan Anhörighandboken och förbundets stödtelefon Anhöriglinjen har stärkts under året. För volontärerna i Anhöriglinjen har handboken i sig blivit ett alltmer praktiskt och viktigt verktyg i samtalen. Ofta under samtalen hänvisas anhöriga att själva besöka Anhörighandboken som ett viktigt hjälpmedel att finna tips och fördjupning utifrån den enskildes funderingar och behov.

Anhörighälsa – ett digitalt livsstilsstöd

Göteborgs universitet tog för några år sedan kontakt med Anhörigas Riksförbund i hopp om att skapa samverkan i ett nytt digitalt livsstilsverktyg. Ett av universitetets forskningsprojekt har legat till grund för ett livsstilsverktyg som går ut på att hjälpa människor att bli mer medvetna om beteenden, ta sig tid för reflektion och på så vis bidra till att patienter hanterar sin livssituation mer praktiskt och att de i förlängningen mår bättre.

När individer använder livsstilsverktyget är det bevisat att det bidrar till positiva effekter som till exempel minskad upplevd stress. Verktyget är gratis att använda och information om detta finns på Anhörigas Riksförbunds hemsida och vi sprider regelbundet informationen vidare genom både Förbundsnytt och våra sociala-mediekanaler.

Samhällskunskap för anhöriga

Anhörigas Riksförbund och Svenska Röda Korset har tillsammans under 2024 arrangerat fyra digitala föreläsningar där både förbundets medlemmar, övriga anhöriga och tjänstepersoner inom anhörigområdet varit inbjudna. Först ut var föreläsningen ”Bank och betaltjänster” med Catharina Hellström och Josefine Eklund från Länsstyrelsen tillsammans med representanter från polisen och konsumentvägledningen. ”Anhörigas hälsa” med Anna Sund, Enheten Hälsofrämjande Röda Korset och Frida Hård Sorg- och samtalscoachs. Höstens föreläsningar startade med ”Anhörigperspektiv” med Martina Takter, Anhörigas Riksförbund och den sista föreläsningen berättade Ingrid Lindholm från Nka om deras uppdrag ”Utökat anhörigstöd”.

Föreläsningarna har marknadsförts via sociala medier, på förbundets hemsida samt genom direktutskick till förbundets medlemmar via Förbundsnytt.

Motverka ofrivillig ensamhet, Vägra Skuld-projekt

Under 2024 har Anhörigas Riksförbund fått medel från Socialstyrelsen för att motverka ofrivillig ensamhet hos unga anhöriga. Projektet har arbetat upp samarbeten lokalt inom barn som anhöriga-området med elevhälsan, socialförvaltning, Studieförbundet Vuxenskolan och de som inom kommunen arbetar med stöd till anhöriga i Falköping, Vansbro, Kalix och Helsingborg. Under projektets gång har det inom de regioner projektet verkat i vuxit fram nätverk samt arbetsgrupper inom dessa. Nätverkens funktion har dels varit informationsspridning, uppsökande arbete för att nå unga anhöriga för att delta på läger, samverka kring genomförande av läger samt skapa förutsättningar för att region samt kommun ska kunna utveckla sitt stöd till unga anhöriga.

Vi ser att projektet bidragit till att förebygga samt bryta ofrivillig ensamhet genom att verksamheter i ökad utsträckning fått upp ögonen för en vanligtvis bortglömd grupp, unga anhöriga. De har även fått verktyg att skaffa sig egen kunskap och verktyg att använda direkt i mötet med målgruppen. Under projektets gång har vi sett hur vårt arbete gett ringar på vattnet, inte bara i de regioner och kommuner vi verkat i, utan även nationellt. Detta genom en ökad trafik på hemsidan och framförallt efterfrågan och utskick av befintligt material. Genom samarbete med Utbudet.se har Anhörigas Riksförbund under 2024 fått beställningar av framtaget material för barn som anhöriga av ett trettiotal skolor runt om i Sverige. Därtill har flera organisationer och yrkespersoner anammat övningar i befintliga eller nystartade stödgrupper och mötesplatser för unga anhöriga.

Stöd till medlemsföreningarna

Det andra målet med Anhörigas Riksförbunds verksamhet är att verka för att medlemsföreningar bildas samt att stödja dessa i deras verksamhet. Målgrupp är våra medlemmar och medlemsföreningar samt de som potentiellt skulle kunna bli nya medlemmar och medlemsföreningar.

Alla är välkomna som medlem i Anhörigas Riksförbund oavsett om man är anhörig eller inte. Under 2024 har vi arbetat med följande verksamheter för att stödja våra medlemsföreningar och verka för att nya ska bildas.

En tillsatt stadgekommitté initierade under året ett arbete att uppdatera och se över förbundets stadgar och lämna förslag inför nästa kongress 2026.

Föreningsstöd och medlemsutveckling

För att Anhörigas Riksförbund skall kunna nå sina mål behöver fler vara med och driva våra frågor. Att växa handlar framför allt om att få fler medlemmar i de befintliga medlemsföreningarna, men också om att vara tillgängliga för personer som väljer ett medlemskap direkt i förbundet. Dessutom är det viktigt att det bildas fler medlemsföreningar.

Regionala träffar har under 2024 skett i Värmland, Småland och Skåne.

Andra lokala träffar där kansliet och/eller ordförande har varit närvarande har varit bland annat i Habo/Mullsjö, Kungälv, Tjörn, Tvååker, Laholm/Båstad, Värmdö, Nacka, Piteå, Finspång, Håbo/Bålsta, Hässleholm, Växjö, Karlstad, Järfälla och Vetlanda anhörigföreningar.

Under året skedde kampanjer kring ökad medlemsrekrytering både i våra digitala och tryckta kanaler. Kansliets personal har haft många kontakter med kommuner runt om i landet kring arbetet med att bilda medlemsförening och under året har en ny anhörigförening bildats och fler förväntas under 2025.

Dialogmöten, direktanslutna medlemmar

Till förbundets senaste årsmöte inkom det en motion från en direktansluten medlem som beskrev hur hen önskade att som direktansluten medlem bli mer integrerad i förbundet. Motionen beskrev att förbundets direktanslutna medlemmar inte representeras eller kan göra sin röst hörd på samma sätt som de som är

medlem i en medlemsförening.

Årsmötet gav i uppdrag till förbundet att arbeta vidare med detta vilket skett genom att samtliga direktanslutna medlemmar blivit inbjudna till digitala dialogmöten. Vid fyra tillfällen under 2024 har det getts möjlighet att vid dialogmöten diskutera hur en framtida organisering av direktanslutna medlemmar skulle kunna se ut. Intresset att delta på dessa dialogmöten var ringa.

Administrativt stöd

Under året har det tagits fram ”lathundar” för den ekonomiska redovisningen som kan anpassas för intresserad lokalförening. Det är en kassabok i excel-fil som automatiskt genererar en balans- och resultaträkning. Förbundet erbjuder även hjälp och/eller stöd med den ekonomiska redovisningen till de medlemsföreningar som behöver det. Det finns även mallar för stadgar, konstituerande möte och dagordning.

Vi Anhöriga, Textalk och Förbundsnytt

Vi Anhöriga är Anhörigas Riksförbunds medlems-tidning och en av våra viktigaste och mest omtyckta medlemsförmåner. Under året har tidningen utkommit med fyra nummer. Vi Anhöriga trycks i drygt 4.000 exemplar, varav merparten skickas direkt till våra medlemmar. Övriga tidningar går till prenumeranter såsom kommunala verksamheter för stöd till anhöriga, sjukhus och företag samt används i marknadsförings-syfte genom att spridas till bibliotek, väntrum, mässor och konferenser. Förbundets samarbetsavtal med Textalk har fortsatt under 2024. Den app som utvecklats för att digitalisera Vi Anhöriga har uppmärksammats i varje nummer under året i syfte att få fler att upptäcka appen och börja använda sig av den. Appen finns för både Iphone och Android och laddas enkelt ner i respektive butik. Äldre utgåvor av tidningen finns även tillgängliga via webbtjänsten issuu.com.

Nationellt kompetenscentrum anhöriga (Nka) har fortsatt att informera om aktuella frågor på en helsida i varje tidning och samarbetet med vår annonsör Tena/Essity har fortsatt.

Förbundsnytt är ett internt nyhetsbrev med aktuell information från ordförande, medlemsföreningar och kansliet. Under året har det gått ut sex Förbundsnytt, nyhetsbrevet framställs i verktyget Minutemailer och skickas till alla medlemmar med en registrerad e-post-adress.

Hemsida och medlemsidor

Precis som under tidigare år så fortgår arbetet med att hålla riksförbundets officiella hemsida uppdaterad med korrekta länkar, intressant innehåll samt sörja för både regelbundna backupper och cybersäkerhet. Hemsidan är en viktig kommunikationskanal för att nå allmänheten, våra medlemmar och professionen, så den behöver innehålla nyheter, vår historia, vara lättnavigerad och användarvänlig. Det ska tydligt framgå vilka vi är, vad vi gör, hur man kan kontakta oss och vem som helst ska lätt kunna hitta oss genom att googla. Läsaren ska lätt kunna hitta viktig information såsom alla kommunala anhörigverksamheter runt om i Sverige och kontaktinformationen till våra medlemsföreningar ska också bara vara ett knappklick bort.

Genom att erbjuda antingen en flik på vår hemsida eller en vidarelänkning till deras egen hemsida får våra medlemsföreningar ett bättre skyltfönster i den digitala världen. Föreningarna har själva möjlighet att ta befälet över sina egna hemsidor eller bestämma exakt vad de vill ska synas och lyftas från just deras förening på vår hemsideflik. I de fall då medlemsföreningar vill skapa en egen hemsida erbjuder förbundet möjligheten till en förenklad kloning av vår riksförbundssida för en subventionerad summa. Vår förhoppning är att igenkänningsfaktorn ska bidra till ökad spridning och bättre marknadsföring. Den klonade sidan, tillhörande webbhotell och skötseln av hemsidan ombesörjs helt och hållet av medlemsföreningen.

Medlemsregister

Förbundet använder medlemsregistret MyClub för att administrera allting kring medlemskap, årsfakturor osv. Detta är ett system som fungerat över förväntan och vi lär oss fortfarande nya finesser och automatisering av olika processer.

Föreningslinjen

Sedan februari 2024 bjuder förbundsstyrelsen in till Föreningslinjen där medlemsföreningar och direktanslutna medlemmar är välkomna att delta i ett digitalt forum. De digitala träffarna är ett nytt forum för medlemsföreningar, medlemmar och de förtroendevalda i

Anhörigas Riksförbund att träffas. På träffarna har de förtroendevalda presenterat sig, Eva Sixt förbundsordförande har berättat om vad som är aktuellt i förbundets arbete. Information kring försäkringar, medlemsregister och de mallar som är under utveckling för att underlätta för medlemsföreningarna i deras arbete. Vid varje träff har en medlemsförening presenterat sig och sin verksamhet.

Studiecirkelar och annat framtaget material

Under 2024 har Anhörigas Riksförbund fortsatt spridning av projektmaterial och studiecirkelmaterial och läromaterial för skolvärlden som bland annat finns inlagt på vår hemsida under fliken <https://anhorigas-riksforbund.se/studiecirkelar/>

Förutom detta har vi marknadsfört Bräcke Diakonis olika samtalsguider, böcker, informationsmaterial i sociala medier och på hemsidan kring de många projekt som på olika sätt rör anhörigfrågan. Det har hållits en cirkelledarutbildning kring Uppdrag Anhörig och det material som Anhörigas Riksförbund, Studieförbundet Vuxenskolan tagit fram med hjälp av Ann Westermark, Lyssna, läs och berätta. Både materialet med handledning och till deltagaren finns att ladda ner från AHR och SV. Boken finns att köpa hos AHR.

Workshop i förflyttningsteknik och föreläsning för anhöriga

Under året har det hållits workshops i Skåne i förflyttningsteknik för anhöriga tillsammans med Säker Senior med fondmedel från Carl Jönssons foder för aktiviteter i Skåne. Även en föreläsning med Eva-Gun Westford erbjöds för Skåneföreningarna.

Funktionsrätt, samarbetsdag på Studieförbundet Vuxenskolan

I november bjöd Studieförbundet Vuxenskolan in till träff i Stockholm för funktionsrättsföreningar. Anhörigas Riksförbund deltog tillsammans med ett tiotal andra organisationer. Vid träffen diskuterades bland annat samarbetsformer för gemensamma satsningar inom området framgent.

Opinionsbildning

Det tredje målet med Anhörigas Riksförbunds verksamhet är att påverka samhället så att anhörigas situation uppmärksammas. Det handlar om att öka medvetenheten om anhörigas livssituation hos allmänhet så väl som beslutsfattare. För att lyckas med påverkansarbetet jobbar vi på flera sätt. För att skapa folkopinion behöver vi sätta ljus på anhörigbegreppet och nå allmänheten via sociala och etablerade medier, men också de som redan är intresserade av våra frågor till exempel på mässor och konferenser. För att nå beslutsfattare behöver vi främst arbeta med att skapa personliga relationer till nyckelpersoner, till exempel på myndigheter och inom politiken.

Utgångspunkten för de frågor vi drivit i alla sammanhang är förbundets intressepolitiska program ”Anhöriga som vårdar och stödjer – ett samhällsintresse”. Frågorna har också lyfts i sociala medier och i debattartiklar och andra mediekontakter.

Under 2024 har vi främst arbetat på följande sätt för att uppmärksamma anhörigas situation:

Uppvaktnings, skrivelser, remisser, utredningar och konferenser

Genom uppvaktnings, skrivelser, deltagande i utredningar, remissvar, debattartiklar med mera har förbundet fört fram förbundets uppfattningar och ställningstaganden, verkat för våra intressepolitiska frågor och på olika sätt pläderat för ett mer anhörigvänligt samhälle där frivillighet är den absoluta grunden, men där också anhörigas villkor och situation uppmärksammas och förbättras. Förbundet har exempelvis representerats på konferenser bland annat vid Svenska Demensdagarna i maj och vid Eurocarers årsmöte i Bryssel.

Rådet för funktionshinderfrågor

Förbundet har en plats i Socialstyrelsens Råd för funktionshinderfrågor. Mandatperioderna omfattar 3 år (from 2024). Förbundet har för kommande treårsperiod en ordinarie plats och en ersättare, Anett Karlsson och Brita Karlsson.

Rådet har haft sex möten under 2024. Ett introduktionsmöte för ledamöter inför mandatperioden, ett omvärldsmöte samt fyra ordinarie möten.

Regeringens patientråd

Anhörigas Riksförbund har under 2024 varit representerade i Patientrådet. Marie Asplund är förbundets representant.

Nära vård- SKR patient och brukarråd

Martina Takter representerar förbundet i ett nyetablerat patient- och brukarråd kring frågor rörande Nära vård-förflyttningen. SKR, Sveriges Kommuner och Regioner, är huvudman för rådet.

Socialstyrelsens Äldreråd

Förbundet är representerat i Socialstyrelsens Äldreråd genom Eva Sixt som är ordinarie deltagare och Martina Takter ersättare.

Socialstyrelsens arbetsgrupp - Nationell plan för minskad vårdplatsbrist

Förbundet har representerats av Eva Sixt i arbetet med den nationella planen för minskad vårdplatsbrist.

Socialstyrelsens referensgrupp Säker vård

Förbundet är representerat i referensgruppen för Socialstyrelsens arbete med säker vård där Eva Sixt är förbundets representant.

Svenska Arbetsterapeuters samverkansråd

Marja Hillerström har fortsatt som förbundets representant i Sveriges Arbetsterapeuters Samverkansråd.

Andra exempel på representationer

Exempel på andra dialogmöten, hearings och representationer är dialog kring Ny nationell strategi för psykisk hälsa och suicidprevention, Regeringskansliet. Dialog med utredningen Stärka stödet till anhöriga 2023:05, Regeringskansliet. Utredningen Valfärdsteknik inom socialtjänsten och verksamhet enligt LSS Dir. 2023:147, Regeringskansliet. Riksrevisionens granskningsarbete av statens tillsyn över medicintekniska produkter. Referensgrupps deltagare till utvärderingen av arbetssättet En väg in inom barn- och ungdomspsykiatri. Referensgrupps deltagare kring Nationella riktlinjer (NR) Palliativ vård. Deltagare i Post och telestyrelsens arbete kring Digital inkludering. Dialoggrupp kring en utvecklad Nationell demensstrategi, med mera.

Anhörigas Riksförbund har också en plats i Nationellt kompetenscentrum Anhörigas styrgrupp där Eva Sixt representerar förbundet. Under slutet på 2024 initierade Nka ett arbete med att ta fram innehåll till en ny sida på deras webbplats inom området ”anhöriga till personer med flerfunktionsnedsättning” där AHR är representerade. Sidan kommer att heta ”Att bli vuxen”.

Dialogföreläsningar i kommunerna #Anhörigperspektiv

2021 initierade Anhörigföreningen i Solna en motion som lett fram till att projektmedel beviljats från Socialstyrelsen under 2023 och 2024. Motionen handlade om att ett anhörigperspektiv behöver genomsyra Sveriges 290 kommuner. Projektet har omfattat en föreläsningsturné som kallas #Anhörigperspektiv. Inbjudan med erbjudande om dialogföreläsning för politiker, chefer och medarbetare skickades ut till samtliga 290 kommuner i början på maj -23. Under sommaren togs bokningar emot och föreläsningen ”Varför behöver vi ett anhörigperspektiv?” togs fram. I föreläsningen ingick dialog om ett anhörigperspektiv, den nationella anhörigstrategin, aktuella och relevanta utredningar från Socialstyrelsen samt aktuell forskning. Under 2024 har dialogföreläsningen gjorts i ytterligare 34 kommuner och sammanlagt 2023-24 har 78 kommuner och totalt drygt 100 föreläsningar gjorts. Deltagandet har varierat från stora föreläsningar med 300 deltagare från både nämnder och verksamheter till mindre arbetsgrupper eller enbart nämnder. Därtill har versioner av föreläsningen också framförts vid både Anhörigriksdagen, vid Nationell nätverksträff för anhörigkonsulenter i Kalmar, Regionalt nätverk för anhörigkonsulenter i Skåne och Västra-nätverket med extra inbjudna nyckelpersoner. Sammantaget har drygt 3 700 deltagare deltagit (Anhörigriksdagen är inte inkluderad). Projektet har kunnat följas via instagramkontot #Anhörigperspektiv. Det har publicerats bilder bland annat från varje plats och kommun som projektet har varit och föreläst på.

Barn som anhöriga

Forskning har visat att elevhälsan på Sveriges grundskolor i väldigt liten utsträckning känner till de barn som är anhöriga och deras situation. Med bakgrund av detta drev Anhörigas Riksförbund 2021 ett projekt med medel från Socialstyrelsen för att hitta en metod för elevhälsan att hitta och identifiera barn som är anhöriga för att på så sätt kunna ge dem det stöd de behöver. Olika lektionsmaterial, innehållandes lärarhandledning, powerpoint och diskussionsbilder togs

fram. Detta kan pedagoger i både för- och grundskola använda sig av i det viktiga arbetet med att identifiera dessa barn. Materialet innehåller även tips på hur pedagogerna sedan kan arbeta vidare med barn som är anhöriga. Allt finns på Anhörigas Riksförbunds hemsida, kostnadsfritt att ladda ner. Förbundet har även tagit fram en folder med information om materialet. Ytterligare framtaget material från 2022 om barn som anhöriga som omfattar rutiner för informationsförmedling gällande olika samhällsinsatser för att på så sätt identifiera barn som är anhöriga finns att ladda ner från förbundets hemsida och tryckta versioner har spridits under året bland annat via Utbudet.se där skolor kan beställa fysiskt material. De tre informationsfoldrarna riktar sig till; en direkt till barn som är anhöriga, en till vårdnadshavare samt en till tjänstepersoner inom vård och omsorg som möter dessa.

Anhörigveckan

Anhörigriksdagen som Anhörigas Riksförbund tidigare arrangerat utgick av ekonomiska skäl 2024. Under vecka 40, den nationella anhörigveckan, hade Anhörigas Riksförbund tema Balans i anhörigskapet och erbjöd sex digitala föreläsningar. Föreläsningarna sändes från Varberg och var gratis för förbundets medlemmar. Veckan ramades in med två föreläsningar av anhörigstrateg Julia Svahns mer övergripande föreläsning Hur tar den som hjälper hand om sig själv? om empatitrotthet (compassion fatigue) och hur man kan gå från att vara empatistressad eller empatitrott till att bli empatitrygg. De fyra tillfällena emellan bestod av olika föreläsare (anhöriga) som pratade om sina personliga copingstrategier för att nå balans i anhörigskapet. Förutom de som valde att sitta enskilt hemmavid sågs föreläsningarna även av många grupper runt om i landet. Både förbundets medlemsorganisationer, Studieförbundet Vuxenskolornas kontor samt kommunanställda anhörigkonsulenter hade valt att bjuda in grupper för att titta gemensamt.

Sociala medier

Våra sociala-mediekanaler har blivit en viktig del av vårt sätt att kommunicera och nå både allmänheten, professionen, intressenter och våra medlemmar. I dagsläget använder vi Facebook och Instagram på daglig basis och har en YouTube-kanal som används för längre inspelningar.

På Facebook och Instagram delar vi med oss av nyhetsartiklar, politiska inlägg, enkäter, forskningsinslag

och uppdaterar naturligtvis även våra följare om vad som händer inom riksförbundet. Fokus i dessa kommunikationskanaler är det sociala och vi förväntas skapa relationer med andra intresseorganisationer och våra följare genom att kommentera andras inlägg, dela vidare viktig information och även kunna både svara på frågor och ställa frågor till andra. Efter ett par års ökning av följare hoppades vi så klart på att kunna öka följarskaran ännu en gång och vi lyckades. I slutet av december avslutar vi vårt Facebook-år med 4283 följare och på Instagram ökade vi till 1707 följare vid årsskiftet. Under 2024 har förbundet hållit fast vid samma sociala-medierutin och säkerställt att åtminstone 2-3 inlägg sker varje vecka även under sommarmånaderna. Genom att dela med oss av matnyttig information vill vi ge de som arbetar med stöd till anhöriga inspiration och ny kunskap, nå fler av våra medlemmar som behöver råd och tips samt värva nya medlemmar runt om i landet.

Etablerade medier

Anhörigas Riksförbund arbetar ständigt med att försöka skapa kontakt med etablerade medier. Under 2024 har förbundet medverkat i tidningar och radio vid ett antal tillfällen och fört fram de anhörigas perspektiv. AHR har avtal med mediebevakningstjänsten Mynewsdesk. I det verktyget publiceras pressmeddelanden, vilket effektiviserar arbetet med förbundets nyheter och debattartiklar.

Det har genomförts annonsatsningar med fokus på att göra förbundet och Anhöriglinjen mer kända. Exempelvis genomfördes en sommarkampanj genom Citrus media där 30 000 gratisvykort fanns tillgängliga under sommaren på restauranger och caféer i Malmö, Lund, Göteborg och Stockholm. Genom Expressen.se gjordes en annonsartikel om anhörigas situation som gav 200 002 visningar. Därtill har det under året gjorts en informationskampanj där distribuering av barn-som-anhöriga material (drygt 1000 ex) till förskolor, skolor och universitet gjorts via Utbudet.se.

Årets Anhörigkommun

Årets Anhörigkommun 2024 delades ut för fjärde gången. Detta år var det till Eskilstuna kommun. Pristagaren utsågs av en jury bestående av Karin Jakobsson Danderyd, Inger Askehag samt Ingvar Lindgren Mullsjö, som representanter för medlemsföreningarna. Brita Karlsson och Marie Asplund ledamöter som representanter för förbundsstyrelsen samt förbundets organisationsombudsman Anett Karlsson som var sammankallande. Priset grundades initialt på förslag av medlemmarna och syftar till att uppmärksamma en kommun som gjort väsentliga insatser för anhöriga. Detta ska i sin tur leda till att kommunerna sporras att förbättra sina insatser och ge förutsättningar att sprida goda exempel.

Forskning och utbildning

De fjärde och femte målen med Anhörigas Riksförbunds verksamhet är att genom informations- och utbildningsinsatser, samt genom delaktighet i forskning och kunskapsutveckling inom anhörigområdet, nå större förståelse och värdering av anhörigas arbete. Målgrupp är de som i sin yrkesroll träffar anhöriga samt forskare och beslutsfattare, men även anhöriga själva.

Under 2024 har förbundet främst arbetat på följande vis gällande dessa områden:

Utbildning ”Anhörigperspektiv-fördjupning”

Kursen ”Anhörigperspektiv-fördjupning” är en samverkanskurs mellan Helsjön folkhögskola och Anhörigas Riksförbund. Kursen riktar sig till yrkesgrupper som på något sätt möter anhöriga i sin profession, till exempel personal i hälso- och sjukvård, omsorg, anhörigkonsulenter, biståndshandläggare och socialsekreterare. Kursen berättigar till studiemedel från CSN på 50 %. Kursmålen är att deltagaren efter avslutad kurs ska kunna:

- Analysera innebörden av anhörigperspektiv och stöd till anhöriga ur olika infallsvinklar.
- Ha kunskaper om samtalsmetodik.
- Ha ett professionellt bemötande av anhöriga i olika situationer samt reflektera över egna attityder och värderingar.
- Se sin roll som stöd till anhöriga ur olika perspektiv.
- Ha kunskaper om krisreaktioner och olika copingstrategier.
- Ha kunskap om och reflektera över etik och juridik som är kopplad till arbetsfältet.

Under 2024 har femte kullen på kursen startat. Deltagarnas geografiska spridning har under åren varit från Nordmaling i norr till Sjöbo i söder.

Rapporter

Förbundets olika rapporter har fortsatt att spridas under 2024, främst genom föreläsningsturnén #Anhörigperspektiv. Exempelvis ”Anhörigperspektiv - en möjlighet till utveckling?” Nationell kartläggning av kommunernas stöd till anhöriga 2019. Samt även studien, som med titeln ” Den enes stödkorsett, den andres tvångströja? - Anhörigas erfarenheter och upplevelser av Covid-19 pandemin” som fortfarande finns tillgängliga som pdf-fil på förbundets hemsida.

Informationsspridning om olika forsknings- och utvecklingsprojekt

Under 2024 har Anhörigas Riksförbund även främjat forskning genom att till förbundets medlemmar och andra anhöriga ha spridit information och deltagandefrågor om diverse forsknings- och utvecklingsprojekt inom anhörigområdet. Förbundet har regelbundet via sina kanaler hjälpt flertalet universitet runt om i landet med att rekrytera forskningsdeltagare till sina studier.

Ett antal föreläsningar har gjorts under 2024 bla om Anhörigperspektiv för socionomprogrammet vid Malmö universitet.

Förbundet har representerats bland annat i referensgrupper vid Linneuniversitetet, Stockholms universitet samt Malmö universitet kring pågående ansökningar om utbildningar eller forskningsprojekt samt vid Bräcke diakoni.

Referensgruppsrepresentation i pågående forskningsprojekt har gjorts bland annat på Malmö universitet med ett 3-årigt forskningsprojekt finansierat av Kampradstiftelsen: Förväntningar och ansvar: utbildning av anhöriga till personer med demenssjukdom.

Samarbeten

En förutsättning för att kunna bedriva ett framgångsrikt arbete i civilsamhället är samverkan med andra organisationer och berörda myndigheter. Under 2024 har följande samverkansarbeten pågått.

Nationellt kompetenscentrum anhöriga (Nka)

Som part i Nationellt kompetenscentrum (Nka) sitter förbundets ordförande med i styrgruppen. Dessutom har ordföranden deltagit i styrgruppen för Nkas webinarier om anhöriga till personer med demensdiagnos samt i ett europeiskt samarbete genom ett BLN-projekt, Blandat Lärande Nätverk. Detta projekt kan beskrivas som ett europeiskt samarbetsprojekt för att utveckla och prova modeller för partnerskap i vård och omsorg. Inom detta projekt har ordföranden också deltagit i ett webinarium tillsammans med några europeiska samarbetspartner.

Eurocarers

Rolf Åström är förbundets representant i samarbetet med Eurocarers.

Nordiskt Forum

Förbundet ingår i ett samarbete med sina systerorganisationer i Danmark, Finland och Norge Nordic Carers Forum. Syftet är att stärka anhörigas rättigheter, bland annat genom forskning. Under året har det dock inte varit några träffar inom ramen för Nordiskt Forum.

Ideell Arena

Anhörigas Riksförbund är sedan 2017 en del av den ideella organisationen Ideell Arena som är ett samarbete mellan ett nittiototal idéburna organisationer i Sverige. Ideell Arena startades år 1998 av forskare och ledare från den ideella sektorn och verksamheten bygger på erfarenhetsutbyte och ömsesidigt lärande. I fokus står utveckling av ledning och styrning i den ideella sektorn. Detta görs genom ledarprogram, mötesplatser, nätverk och främjande av forskning.

Under 2024 ingår kanslichef Martina Takter i Ideell Arenas nätverk av kanslichefer som ansvarar för små kanslier som driver stora frågor.

Studieförbundet Vuxenskolan

Sedan flera år har Anhörigas Riksförbund haft ett samverkansavtal med Studieförbundet Vuxenskolan (SV). Det har i praktiken inneburit att det finns möjlighet för

Anhörigas Riksförbund att söka stöd hos SV till exempel med utbildningar, framtagandet av nya studiecirkelar och i olika arrangemang. SV kan också bistå med sitt nätverk av andra intresseorganisationer och på lokal nivå finns det möjlighet att låna lokaler och få hjälp med praktiska saker så som kopiering.

Studieförbundet Vuxenskolan är också en viktig samarbetspart vid digitala konferenser och föreläsningar se sidan 9.

Helsjöns folkhögskola

Anhörigas Riksförbund driver tillsammans med Helsjön folkhögskola en utbildning för anhängkonsulenter som beskrivs på sid 13.

Svenska Röda Korset

Under 2024 har samarbetet med Svenska Röda Korset fortsatt. Svenska Röda Korset är en viktig samarbetspartner för Anhörigas Riksförbund. Detta eftersom de har god insikt i anhörigas behov och sedan lång tid tillbaka driver verksamhet i syfte att stödja anhöriga, i många kommuner tillsammans med kommunens stöd till anhöriga.

NHS Care

Anhörigas Riksförbund samarbetar sedan tidigare med företaget NHS Care och har under 2024 fått en viss del av företagets vinst gällande försäljning av tvättlappar. Anhörigas Riksförbund presenteras regelbundet i deras kundtidning.

Länsstyrelserna

Länsstyrelserna har ett uppdrag från Post och Telestyrelsen att bevaka hur tillgången till grundläggande betaltjänster ser ut hos äldre och personer med funktionsnedsättning. Länsstyrelsen kartlade under 2021 hur anhöriga upplever förändringen med betaltjänster och hur digitaliseringen påverkar möjligheten för anhöriga att hjälpa sina närstående med betaltjänster och om det försvårar eller förenklar för anhöriga. Resultatet är en del av rapporten ”Bevakning av grundläggande betaltjänster 2021”. Rapporten finns tillgänglig på förbundets hemsida.

Under 2024 har samarbetet fortsatt och Länsstyrelsen har informerat om sitt arbete vid bland annat Samhällskunskap för anhöriga tillsammans med Svenska Röda Korset och för Anhöriglinjen. Anhörigas Riksförbund har också under året medverkat vid dialogmö-

ten med Länsstyrelsen, Post och Telestyrelsen, olika banker och andra organisationer kring ”Grundläggande betaltjänster”.

Lavendla

Samarbetet med begravningsbyrån Lavendla, som startade 2021, har fortsatt. För förbundet innebär samarbetet att Anhörigas Riksförbund är en av de organisationer det är möjligt att ge donationer/minnesgåvor till samt att våra medlemmar får reducerat pris på viss juridisk hjälp som Lavendla erbjuder.

En stabil och hållbar organisation

För att Anhörigas Riksförbund skall ha förutsättningar att fortsätta vara en organisation med trovärdighet och stort kunnande måste organisationen ha en stabil ekonomisk situation och skötas på ett professionellt och framåtsyftande sätt. En stor organisation som Anhörigas Riksförbund kräver även rutiner för det administrativa arbetet och de demokratiska processerna samt väl fungerande stödstrukturer för det arbete som åligger de förtroendevalda. Andra viktiga arbetsuppgifter är hanteringen av medlemsregistret samt förbundets ekonomi.

Intäktsbasen

Under 2024 uteblev ett antal av de sökta medlen på grund av föregående års turbulens inom förbundsstyrelsen. Trots det har förbundets arbete fortsatt både med Anhöriglinjens arbete, Samhällskunskap för anhöriga, Juristhjälp för anhöriga, Dialogföreläsningarna #Anhörigperspektiv till kommunerna, samt stöd till medlemsföreningarna.

Under 2018 blev förbundet beviljade ett 90-konto och har sedan dess genomfört ett par insamlingskampanjer i sociala medier varje år vilket har inneburit några mindre intäkter.

Insamlingsverksamheten behöver fortfarande utvecklas.

Årsmöte för Anhörigas Riksförbund

Anhörigas Riksförbunds årsmöte genomfördes den 27 april. Förbundsstyrelsen var på plats på kansliet i Varberg tillsammans med personal, övriga medlemmar och ombud deltog digitalt via zoom.

Föreningsstämman beviljade ansvarsfrihet för ledamöterna i den förbundsstyrelse som avgick på ordinarie kongress i april 2023. Likaså beviljades ansvarsfrihet för styrelsen i nuvarande förbundsstyrelse som tillträdde under extrakongressen 2023-11-19.

Den auktoriserade revisorn förordade ansvarsfrihet för den styrelse som var ansvariga under 2023-04-21 till 2023-11-19. De förtroendevalda revisorerna förordade att inte bevilja ansvarsfrihet för dåvarande styrelse. Stämman gick till omröstning och resultatet innebar att nämnda styrelse inte gavs ansvarsfrihet. Då denna styrelse avgått och ersatts av en helt ny styrelse vidtogs inga ytterligare åtgärder.

Till årsmötet hade en motion inkommit gällande ambassadörer/kontaktpersoner i de geografiska områden där inga medlemsföreningar, men väl direktanslutna medlemmar, finns. Förslaget innebar att ge förbundet i uppdrag att arbeta fram hur ett kontaktmannaskap för direktanslutna medlemmar kan utformas, vilket årsstämman beviljade.

De förtroendevaldas arbete

De förtroendevalda har under året haft sammanlagt 8 styrelsemöten med en blandning av fysiska och digitala möten. Vid mötena har även medlemmar från valberedningen och de förtroendevalda revisorerna deltagit. Mötena har enligt samtliga deltagare präglats av en god, respektfull och kreativ stämning för att med gemensamma krafter verka för förbundets bästa. Under våren 2024 avgick styrelseledamoten Sixten Nylin på grund av hälsoskäl och hans ersättare skall utses vid årsmötet 2025.

Kansliets personal har under året stått till förfogande för styrelse, valberedning och revisorerna i deras arbete.

Administration

I kansliets arbetsuppgifter ingår, utöver att driva och utveckla verksamheten, också att sköta den löpande ekonomin och annan administration. I detta administrationsarbete ingår till exempel att ta fram och följa upp budget samt det årliga ansökningsförfarandet till bland annat Socialstyrelsen och Folkhälsomyndigheten samt andra finansärer. Detta arbete löper över hela året med ansökan, revideringar samt återrapportering. Årsmöten och kongress innebär även det administrativt arbete, bland annat att färdigställa handlingar, administrera och arrangera mötena. Likaså administrationen kring styrelsemöten sköts av kansliet löpande under året samt uppdatering av medlemsregistret.